

Thomas South.

Paracelsus (vault)

Vault 8-5 5-2 Book 122

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
Research Library, The Getty Research Institute

http://www.archive.org/details/prognosticatioex00para

C-9

PROGNOSTICATIO
EXIMII DOCTORIS
THEOPHRASTI PARACELSI.

AD ILLVSTRISSIMVM ac potentiſſimum Principem Ferdinandum Roman. Regem ſemper Auguſtum atque Archiducem Auſtriæ conſcripta. Anno 1536.

MARCVS TITIVS
AD LECTOREM.

SI cupis aſtrorum fœlices ſcire meatus,
Arcaniſque ſimul myſtica verba notis.
Quid ſacra venturos promittunt ſydera in annos,
Et quod portendunt ſpesve metuſve ſciet.
Humanis pariter quo terrens omine mentes,
Nos moueat clemens ad pia facta Deus.
Concitus æthereo doctor Theophraſtus ab œſtro,
Diuite mirandis hæc docet ore modis.
Vt caueat quiſcunque malum mala fata minantur,
Omnino hic nullum nominet illa virum.

PRÆFATIO
PROGNOSTICATIONIS DOCTORIS
THEOPHRASTI PARACELSI.

SOCRATES olim cum de curioſa admodum inueſtigatione rerum cœleſtium, humanarum, & earum quæ ante pedes erant, oblitus diſputaret. Quæ ſuprà nos nihil ad nos pertinere ſignificabat nimis anxiam & ſuperſtitioſam ſpeculationem eſſe vanam, vacuam, atque nociuam. Sic enim fieret vt aliquis ſuo periculo aliquando edoctus ab eiuſmodi ſtudio auocaretur. Verum mediocritatem vndique in Platone, & laudat & commendat. Quî enim fieret vt is qui oraculo ſapientiſſimus iudicaretur, fontem ſapientiæ ac rerum omnium cognitionem cùm diuinarum, tum humanarum aſtrologiam calumniaretur, ipſe Aſtrologus ad miraculum

doctus Platone teſte. Nolo hic Aſtrologiæ encomium texere, per ſe ſatis à doctis laudatæ. Hoc tantum dico, nullam eſſe artem quæ tam propriè diuinitùs tradita edocta, ac monſtrata ſit. Legatur Moyſes qui rationes reddit cur Deus firmamento Solem, Lunam, ac Stellas impoſuerit, vt ſint vobis ait in dies, Tempora, & annos; vnde Paulus huius mundi ſapientes commendat, qui viſibilibus his inuiſibilem creatorem agnouerunt. Verum in hoc ille redarguit eos rurſus, vt non coluerint creatorem ſuper creaturam: Deus præcepit nobis, vt elementa inſpiciamus & ab opere authorem cognoſcamus colamus & adoremus. Sunt enim viſibilia & quæ apparēt omnia, laruæ, ac inuolucra, quibus arcana, & naturæ abdita & ſecreta aperit: ſic repertæ magnificæ artes, mirabiles in radicibus, lapidibus, & etiam hominibus, effectus ac natura quæ ſagaci ſolertia ac induſtria proditæ ſunt à doctis hominibus, quos Homerus & Heſiodus Alphiſtas & Meropes, hoc eſt, indagatores vocant: verum ne nimium cognitioni tribuamus humanæ, diuina ea eſt ſapientia, quæ procedit à Patre luminum, vt Iacobus ait: nam quemadmodum litterarum notas prodidit Deus, quo animi ſenſus tum efferre ac ſignificanter pro loqui poterimus, ita & per eas ceu per inſtrumentum omnes diſciplinas quotidie tradit ac perdocet.

Et quia Deus ſua mirabilia opera in vſum hominum ita mirificè creauit, voluit etiam vt ea cognoſcantur, ſcholam inſtituit, nō cuiuis penetrabilem; in qua ſedulò diſcamus, ea quæ non appareant omnibus. Piſcator ad ſe trahit ſagena ex fundo alto, & multis millibus profundo piſces, quos nunquam vidit. Metalliſta & effoſores opum proferunt maſſas auri & argenti è cauernis terræ profundiſſimis, quo oculi acies numquam penetrauit: ſic abſtruſa quæuis in ſua natura ſcholâ Deus docet, & ſubinde ob oculos ponit. Quare nihil eſt vſque adeò tectum, quod non reueletur & in lucem proferatur, ſiue ſit in cœ-

lo firmamenti, in mari ſeu terra omnia referuntur ſub dio, & id vt dixi per Alphiſtas hoc eſt indagatores homines *Clariſſimi* viri hodiè *volitant* docta per ora virum, qui coluere, atque in lucem naturæ artes prodidere, quorum memoria non intercidet, verum enim laude dignum muſa vetat mori, viuitur ingenio cætera mortis erunt. Quare & nos pro modulo, ac dono nobis conceſſo, conſultis aſtris, voluimus poſt terga metentium artis huius ſpicas colligere, & naturæ & aſtrorum minas per quadraginta quatuor annos duraturas oſtendere; vt homines præmoniti diſcant timere Deum, vltorem ſcelerum aliquando ferre. Dici non poteſt, quàm omnis caro corrupit ſuam viam, ſurſum deorſum aguntur omnia, perturbantur, ac cœlum terræ miſcetur, & niſi dies decurtarentur iræ Dei, non ſaluaretur vlla caro. Mouit profectò me nihil aliud vt aſtra paulo diligentius intuerer, quàm hominum vita vndequaque ſoluta ac peſſima. Sunt ſigna in Sole & Luna & Stellis venturi iudicii Dei, ſecuris ad arborem poſita eſt. Sanguis ſanguinem tangit, vt Propheta ait non eſt qui requirat Deum, omnes inutiles facti, non eſt vſque ad vnum. Reuocant nos omnes Prophetæ prognoſticatores & concionatores ad charitatem, concordiam & vnitatem. Vnitas eſt in triade diuina, trias reducitur ad vnitatem, ſic in hominum ſocietate, vnitati ſtudendum, paci & tranquillitati, vbi excreſcit vnitas in pluralitatem, ibi eruōtur diſſenſiones, lites, ac concertationes, quot enim capita tot ſenſus, velle ſuum cuique eſt, nec voto viuitur vno, in vnitate quies & abundantia pacis. Ecce quam bonum & quam iucundum habitare fratres in vnum Dauid monet, omnes creaturæ gaudēt in vnitate, vnica eſt cœli harmonia, ac concentus, vnicâ amicitiâ terra vegetatur, & fructum ſuum vnitate profert in tempore ſuo. Omnes obtemperant vnitati excepto Sathana, & homine, homine, ſignis cœli, Sole, Lunâ, & Stellis ad eam colendam admonētur qui.

dem; ſed ipſi parui pendunt, quare & illis impendet, ac imminet interitus, & quidem repentinus, Beatus qui nō ſedet in cathedra peſtilentiæ, & impietatis, & qui non ambulat in conſilio prauorum, quoniam viſitabuntur & breui, ira Dei eſt ſuper eos, Atque quiuis eam in corde ſuo ſentit adeſſe, & pœnam aufugere nec euadere poſſe. Nemo poterit Deum vincere in die furoris ſui, durum eſt aduersùs ſtimulum recalcitrare. Deus exercituum eſt fortis zelotes, viſitans iniquitatem patrum ſuper filios in tertiam & quartam generationem. Extrema demētia eſt aduersùs Deum pugnare. Temerarij erant Gygantes qui Iouem cœlo deijcere conabantur, verum diſiecti ac fulmine proſtrati ſunt. Iam hominum temeritatem & ſtultitiam voluimus paucis, triginta ſcilicet duobus figuris perſtringere. Vidimus enim peccatum Amorrhæorum completum, iniquitatem ad cœlum vſque clamare & ferre. Fit autem cùm omnia in ſummum deuenerint vt arcus nimium tenſus in neruum abire ſolet, detrahantur homines velint nolint, in aliud vitæ genus ſubmiſſius aliquanto, & magno eorum malo: torquentur ſe mirabiliter quidem donec finem ſumat corruptio, ſed quis ob id triſtabitur? appropinquat enim multorum ſalus & redemptio, ab omnibus malis. Quis enim ex animo non geſtiret videre dies bonos, vnitatem reductam, ſub vno paſtore nos vnà viuere in pace. Aberit tum omnis importunitas & moleſtia; diſtillabit balſamum in barbam Aaronis, Benedictio, claritas, gratiarum actio à Deo ſuper omne qui vnitati ſtudebunt, exibit.

Odibilis erat in cœlis ſuperbia, atque cœleſtes ſpiritus in caſu luciferi non malè afficiebantur, ſed iuſtitiæ Dei ſubſcribebant; quare nos deberemus dolere ſi Deus & hodie precipitat in infernum vſque ſuperbos cogitatione mentis ipſorum: vt diximus, gaudere potiùs deberemus, quod à domo Dei incœperit iudicium & id ſuper omne genus ſuperbum prorogatur. Scopus fere

vnicus eſt, vt ſæpè monuimus, noſtræ prognoſticationis, quod aſtra minentur interitum ſuperbis, & elatis in mundo: velit ſemel oppreſſos ſuos ipſe vendicare, & liberare, detrahere potentes, euehere humiles: initia dolorum hæc, ſed nondum ſunt confirmata, confirmabuntur ne pereat iuſtus, cum impio ne adducatur, ac ſeducatur.

Diximus etiam neminem nominatum in hoc noſtro prognoſtico, Deus nouit, quos caſtigandos decreuerit ignoti ſunt omnes coram hominibus, ſentient quidem ſceleroſi citius, quam homines nos deprehendere & diuinare poterimus. Tecta ſunt ea nobis omnia, reuelantur verò, Cabala occultat ſecreta & non pronunciat ertò quam matrem & inuentricem Aſtrologiæ eſſe aiunt. Tradidit enim Deus, quoſdam; excœcauit oculos eorum; & indurauit cor eorum, ne videant oculis, & ne intelligant corde, & conuertantur & ſanentur: hoc vero in fine procœmij omnes precor, vt cãdidè omnia interpretentur, ſuſpiciones habeant liberas, ne metu, ira, odio, aut inuidia moti ſuſpicentur quoſdam hîc eſſe notatos, donec pertranſeat finis, tum poſtea declarent, quod dixerim, & rapiant quo voluerint.

Noui hac in re multos pronunciaſſe etiam multa, quorum operam, ſtudium & conatum non reprehendo, ſed maximè promoueo. Video enim interitum minari aſtra multis monachiis; verum ſi homines eſſent prudentes, ſe ad Deum conuerterent, pius eſt & miſericors facile precibus aſſiduis flectitur, Non enim neceſſitatem aſtris tribuimus, adducimur ſemper: ſed ſi vult Dominus, auertit omnia ſolus. Ioſue precatus eſt, vt ſol ſtaret, donec vltionem de inimicis ſuis caperet, voti factus compos, exauditus eſt. Ezechias ſolarium precibus retinuit. Helias precibus cœlum clauſit. Multum valet deprecatio iuſti aſſidua. Sî qui velint aufugere pœnas aſtrorum quæ minantur, reſipiſcant, orent, piè ac

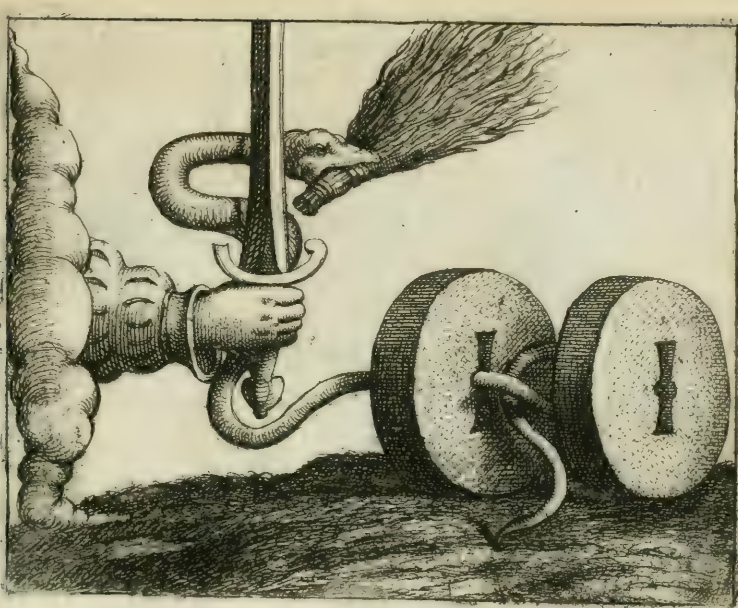
ſobriè viuant. Quod vt fiat concedet nobis Pater per Filium ſuum dilectum, in Spiritu ſuo ſancto. Amen.

OVIDIVS FAST. 2.

Fœlices animæ, quibus hæc cognoſcere primum,
Inque domos ſuperas ſcandere cura fuit,
Credibile eſt illos pariter vitijſque iociſque
Altius humanis exeruiſſe caput.

FIGVRA I.

FIGVRA I.

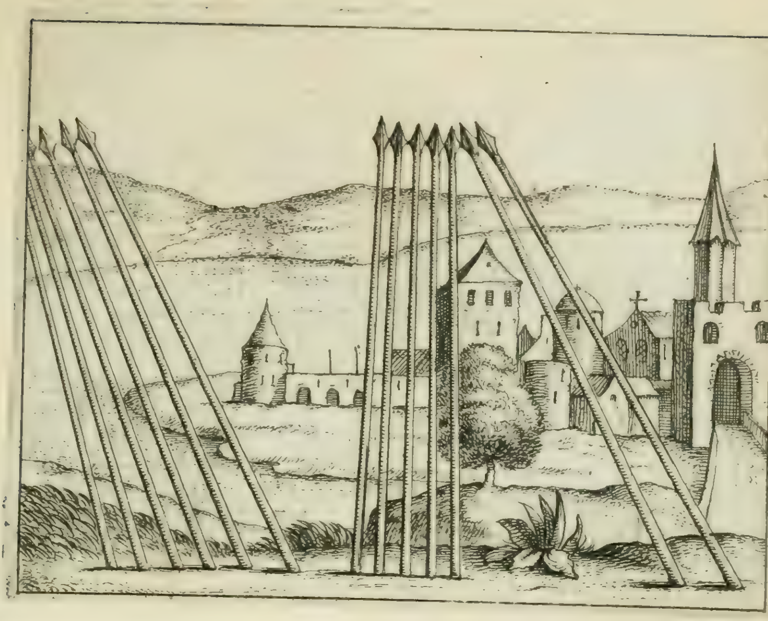

IN omnibus rebus eſt externa quædam nota, qua deprehendimus ea, quæ oculis non ſunt ſubiecta hoc eſt interna. Sic & natura rei ſuos, rurſum & magica ſuos habet, quos ſignat, ſic & tu ſignum tuum proprium circumfers: vorandi enim ſtudio flagras, atque expetis eos qui tecum nonnihil commercij habent. Terque quaterque beatus is omnis eſt, perpetuaque fruiturus quiete, cui omnino nihil eſt quod agat tecum: ſi verò ſint qui tecum commune quiddam habere deſiderant, pulchritudinem tuam, ac decorem tuum pluſquam iuſtitiam & integritatem requirunt.

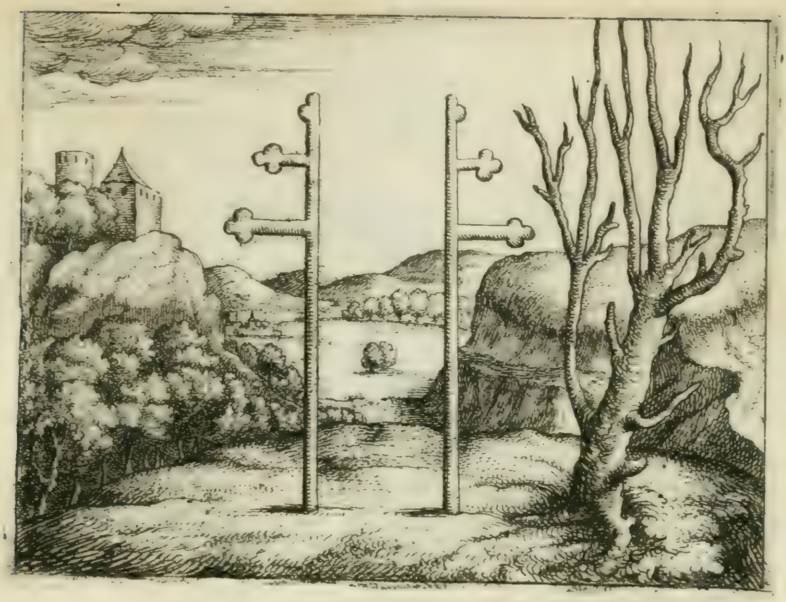
QVI in vigore de terra florem cæteris omnibus præſtantiorem educit, & eundem ſuo loco & tempore, aridum, floccidum, ac putridum efficit, ſic & tibi accidit, hodie cum ſis lilium agri, cras (vt Chriſtus inquit) in clibanum mitteris, hoc eſt in ſolitudinem, vaſtitatem, & exilium migrabis, atque in eam omnium rerum ſubmiſſionem quæ plus ſolito te annis retroactis humiliabit, prudentia, conſilio & timore Domini res tuas ſtabiles ac firmas feciſſes, verum tua teipſum euertit aſtutia, Tibi exeundum eſt quod introieras.

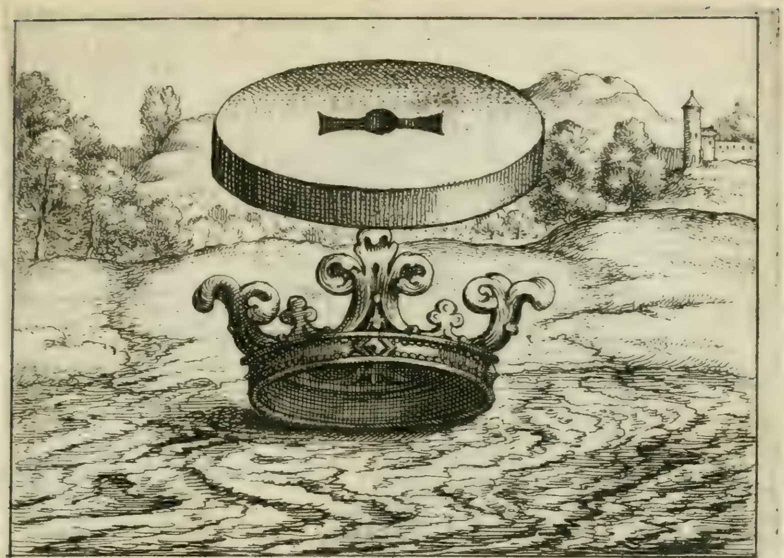

CVM in pace tua te exatiare nolebas, inexplebile quod aiunt dolium eras. Impinguatus, incraſſatus, dilatatus recalcitras, immenſo onere, auaritia ſcilicet, ſuperbia vitæ ac libidine grauaſti te, inſolentia tua deſtruxit te, diſſenſiones ac motus tuos in te partitus es. Gloriaris in malitia, qui potens es in iniquitate; Accedet itaque & tempus tuum viſitationis tuæ, humiliaberis, & in priſtinum ſtatum redigeris: reſipiſces quidem, ſed huius reſipiſcentiæ non erit locus.

FIGVRA IV.

AMOREM tuum à dextris & ſiniſtris habebas verum ordine inuerſo, atque eo conſilio res tuas fore conſtantes arbitraris. Verùm vtraque pars anguſtiabit te, & odio (quod aiunt vaticinio) proſequentur. Idemque amor tuus quaſi meretricius in tui capitis exitium recidet, vergetque. Caput quidem te eſſe præſumebas, ſed eris ſine capite fabula, truncus & inutile lignum. Cogeris tu quidem hanc moleſtiam, hoc tædium, hunc contemptum deuorare, & eas quas ceperis eſſe teſtudines edere.

SAPIENTIAM quidem rerum humanarum requirit corona regia, verum in te ea deſideratur; diuerſum enim deſignaſti, clementiæ oblitus, hominem exuiſti; in tyrannidem prolapſus, inſignia & enormia perpetraſti ſcelera; Lapis ſuper te corruet, ac comminuet & conteret te, vltionem effuſi ſanguinis innoxij infliget, viſitabit te, inquam, à meridie & ortu, quem egregie contemnebas: & adhuc quidem breui, non abibit annus, atque alter, neque erit vt confidas homini, in quo non eſt futura ſalus, fœdera tua erunt irrita, nam & fœderati tui corruent.

FIGVRA VI.

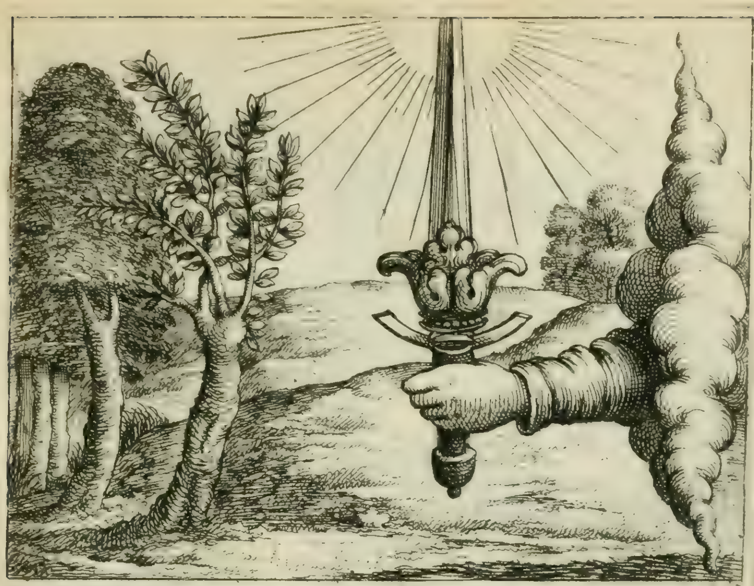

ODOR *tuus grauis, non omnibus ferendus; temperabitur autem, ſi quando ſol radios ſuos oppoſitione denſarum nubium, non vſque adeo latè, & ſuper te ſparſurus eſt: vegetaturus nimirum poſthac te, eo acrius. Jnitio tu quidem florebas, ac mirum in modum triumphabas: conſilium autem tuum amicos ſeiunxit, ideoque conſtare non poterat: Verum tu inde inſignem reportabis actorum laborum laudem & victoriam, nam ad te tu rediiſſe videris.*

MAGICA rerum tuarum omnium interitum, ſignato præſignat lapide; tenuem quidem, & macram ductura es vitam, cum limite tuo egreſſus ſis terram petas. Superioribus quidem annis pinguedine, opibus, ac voluptate exundabas, & vitæ ſuperbia præfracta diffluebas: verum arcus nimium tenſus in neruum abire ſolet. Mole tua ipſa corrues, te major effecta; plerumque enim fieri ſolet vt ſi quando pennas extra nidum extendere preſumptuoſe geſtiunt, turpiter ſubſidant: multisque calamitatibus adficiantur, quod quia te ipſum non agnoſcis, in huius incides pœnam, qui regna transfert, ac deſtruit; alieno periculo nolebas cauere tuum.

FIGVRA VIII.

QVIS eſt in rerum vniuerſitate, qui certò ſciat, cuinam ſol proiiciat radios? hoc eſt cui tribuantur ea quæ alioqui hominibus præſtare impoſſibile ſit, & quia omnia in Dei manu potenti ſita ſunt, qui largitur quæ largienda ſunt, cui vult; fruſtra conantur homines aduersùs ſtimulum (quod aiunt) recalcitrare: faceſcant itaque & valeant humana conſilia, ea omnia inuenere terminum. Non eſt aduersùs Dominum prudentia, nec conſilium, nec, potentia, peribis cum tuis; ſi contra fluminis tractum niti conaris.

FIGVRA IX

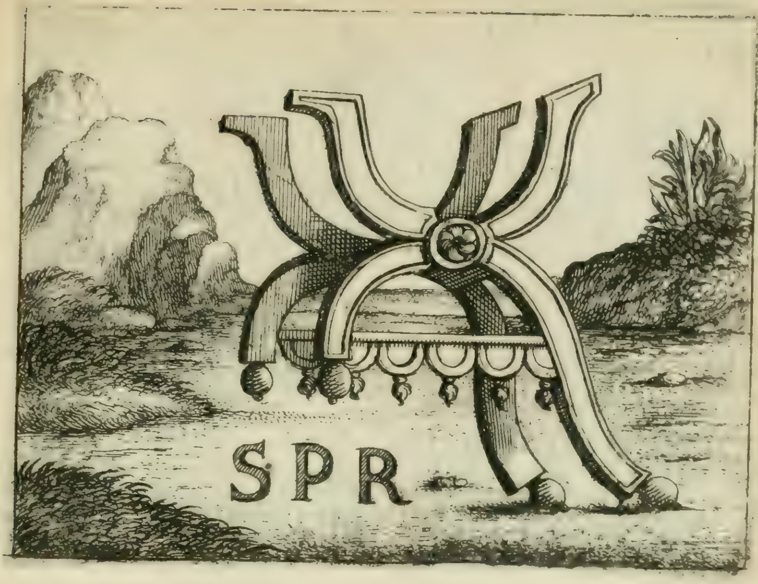
QVOD hanc beſtiam truculentam, terrore ac timore ingenti homines horreant nunc, non ſit ſine numine diuino; verum habet & hic terror ſuum terminum. Nam ea ferula quæ ſuper te diuinitus ordinata, tuam fractura eſt ferociam, atque ſæuitiam; planeque elumbem & imbellem te efficiet: ita etiam vt ij homines, qui tremore beſtiæ huius percuſſi & admirabundi, in ſtuporem quaſi rapti, dicturi ſint: numquam exiſtimaſſemus, quod hæc ferula tantilla tum ſubito domatura eſſet tantum (alioquin) ac tam efferum leonem: quare in omnibus finis eſt conſiderandus.

VESTITVS tuus non eſt nuptialis, magica enim, cor tuum cucullis palliatum, mundo detexit, & quemadmodum aurum ſepties igne probatum & examinatum colatur; ita magis multo vexationibus ac tentationibus aggredieris, vexaberis ac colaberis. Contemptus verò & opprobrium tuum non auferetur à te. Initio non conſiderabas te, impia exactione tua exugebas miſeros, de manibus verò tuis rapina & pauperum ſudor rurſus exigetur, & tradetur; cui pertinent huiuſmodi bona caduca & fluxa.

PINGVI aqualiculo tuo diſtento, orto tibi nimium fœlici ſydere, hactenus ſaginaſti te probè, curaſtique, quod aiunt, tuam cuticulam; genio plus ſatis indulgebas, mella circumquæque vorans, dulcedine, otio, & voluptate abundè diffluens, verùm ſapientis erat rebus proſperis aduerſa proſpicere, hyemis, inediæ, atque calamitatum tuarum omnium futurarum pulchrè oblitus, ad extremam redigeris inopiam: ita quod talos tuos ipſos ſugere tuóque quod aiunt, ſucco victitare cogeris; rationis itaque atque prudentiæ expers beſtiæ ſimilis effecta es.

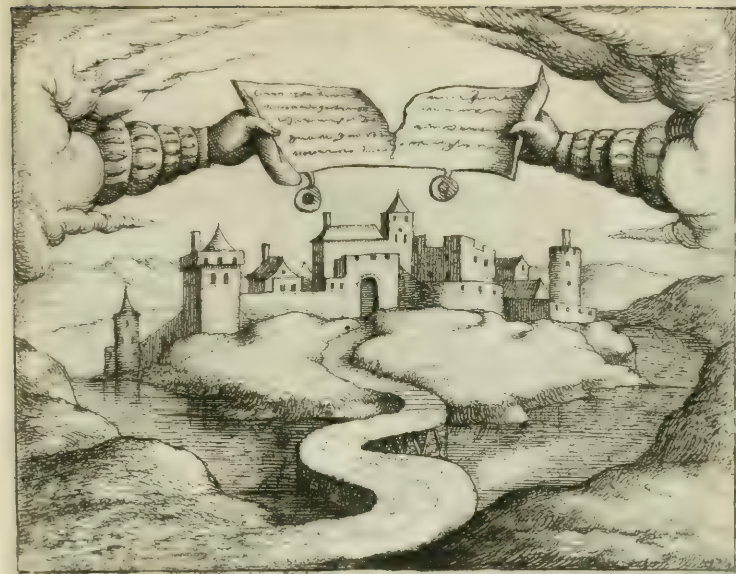

NEMO debet ſibi temerè arrogare honorem ſedis, primoſque cum Phariſæis eligere accubitus: qui enim ſe extollit, humiliabitur. Ita tu honoratiori loco locaſti te, non cogitaſti euentum tuum: cogeris cum rubore, periculo, ac perditione extremum occupare locum. Summus enim non erat tuus iure. Onus graue & importabile facta, corruet itaque S. P.. Cathedræ numulariorum euertentur, honores, opes, ac voluptatem quæſiuiſti, à quibus excides, mercedem ab eis tuæ vaſtitatis meritam ſuſcipere ne graueris.

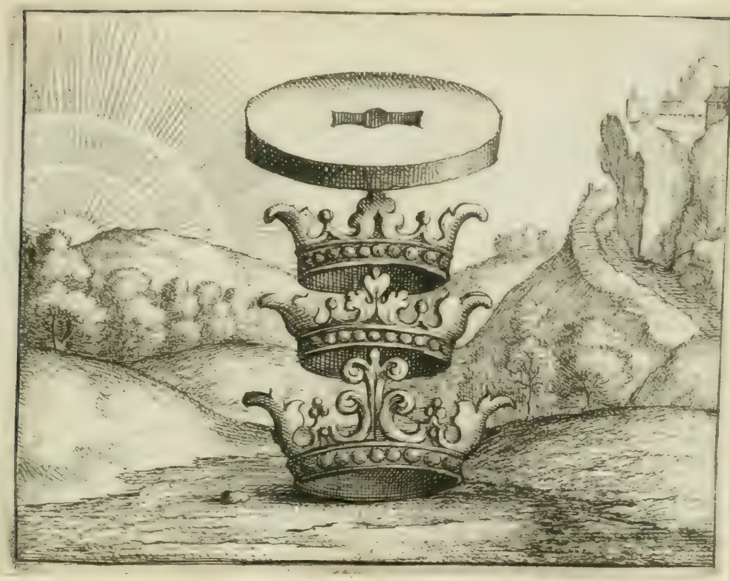

NIMIA *indulgentia contemptum parit: ſic cum praui homines alicuius boni viri benignitate abutuntur, ſua ſtultitia ſe euehere conantur, accidit id quod virenti accidit gramini, fæniſeca enim ſuo demit tempore. Si ratione, conſilio, & prudentia res tuas gubernaſſes, non eſſes tuæ ſtultitiæ daturus ſatis graues pœnas; de tuo enim agitur corio, capitis periculum ſubibis, in diſcrimen vitæ, ac ſalutis tuæ adigeris, vnde emergere non poßis, ſic qui in cœlum ſuis conſiliis conſcendunt, deturbabuntur ac præcipitabuntur in infernum vſque, vbi erit ploratus & ſtridor dentium.*

FIGVRA XIV.

VERVM verbum eſt, omnes fieri nimia licentia deteriores: nam in maximas calamitates incidere ſolent, qui ſubditis plus nimio fræna laxant: fere fit autem, vt ſuo quis aliquando iuguletur gladio, in foueamque incidit, quam ipſe fodit aut fecit: Authore ſuæ internecionis ipſe: illa enim prælarga donatio ac prælarga conceſſio contumeliam, præfractionem ac ſuperbiam parit, quæ poſtea in direptionem, lacerationem ac deſtructionem litterarum indultarum vergit, ſeduxit te cor tuum elatum ac faſtuoſum, non ſolùm tuos, verùm etiam inferiores quoſvis præ te contemnebas. Annihilaberis & tu.

ABVSVS es immodica libertate tua: nam caput in terris agnoſcebas planè nullum: atque adeo plus æquo in te ipſo ſuperbiebas, nihil verò eſt vnquam tam ſublime, quod non poſſit detrahi: imponetur itaque ſuper te caput, & ſub hoc capite ceu membrum in corpore ſeruies, & vnà cum reliquis membris totum ſuſtinebit corpus propter faſtum tuum, quo in ſummum vſque tendebas: Occurret tibi quem non præuideras, atque conſilia tua irrita faciet. Pacabitur autem hoc totum negotium quando dormieris cum patribus tuis.

FIGVRA XVI.

RECTE Paulus ait: cum eſſem puer; vt puer loquebar, vt puer ſentiebam, vt puer cogitabam, factus verò vir, puerilia rideo, aboleo, atque contemno. Sic hodie multi fruſtrabuntur puerili labore: ſcribendorum librorum nullus finis, ait ſapiens, verùm tempus & celat & aperit omnia. Liquidò apparebit, quod pro croco ſtercus, pro margaritis rudera, ac catarmata amplexati fuimus: verùm in manus diripientium te incides, & ceu folium à facie venti auolabis, atque diſturbaberis omnino, & nemo ſcit qui colliget te.

FIGVRA XVII.

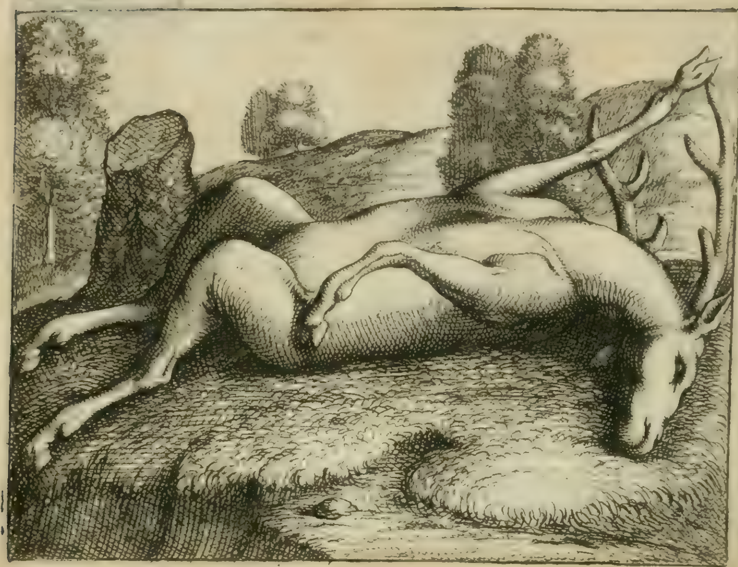

SAPIENTIS architecti eſt, vt ſolidè ædes extruat, fundamentum firmum ponat, & vt Chriſtus ait, ſuper firmam petram ædificet, ne cum venti irruant, imber deſcendat, flumina veniant, ædes extructas deijciant: deiectas rurſum erigere tentet, diruet, ædificet, mutet quadrata rotundis: atque adeò id quod poſitum eſt, vt dixi, muniat ac fulciat, ne inimicus homo facile demoliri poſſit, idque quod ſolo æquatum eſt, rurſus demolitor curet, ne reædificetur, & ſic vtrorumq; ſtultitia appareat: multi erexere multa, multi erecta deſtruxere, deſtructa verò reficienda ſunt in finem rerum: non intendunt fragilitati, vanitati atque ſtultitiæ ſubiecta omnia: Omnia arenæ commendant atque committunt.

AQVILA non ex te oritur, ideò immittet in te ventum impetuoſum, qui te vnà cum pullis tuis obruet, Hactenus quidem proſpera vſus es fortuna, fortuna vero quem nimio fouet, ſtultum facit dicentem: anima mea habes multa bona repoſita in annos multos, requieſce, comede, bibe, gaude, fruere bonis tuis. Neſcis verò quid ſerus veſper vehat, repentinus tuus imminet interitus, hac nocte repetent à te animam tuam, quæ vero paraſti cui cedent? diſpergent auſtri res tuas præcioſas: inundatio diluuij ſuffocabit eas: non eſt enim vita hominis in abundantia illius; omnia tranſitoria, Vallis vmbræ mortis ac lachrymarum, cum ſis mortalis, quæ ſunt mortalia cura.

HVMANA conſilia te euertent; imo ea tibi erunt omnia contraria, pulchrè tu quidem tibi places, tibiq; plus nimio indulges modò, amnes & montes tranſilire ſoles, paradiſum nactus hortorum voluptatem; quod verò rationis ac ſenſus communis expers ſis, ac velociſſimos tuos ſaltus male loces, tibi exeundum eſt, ea qua vides ſpecie corrues. Refugia tua tunc te in mirum modum fallent. Imò ea veſtigiis quaſi canes odorata fera inſequentur te. Recordare itaque omnia humana eſſe vana. Reſpice & agnoſce te ipſum, atque tua impendentia mala conſiderato; nam leuius lædit quidquid præuidetur ante. Emendes rerum tuarum ſtatum omnem: niſi enim verum & decentem rerum ſtatum obſeruabis, vnà cum tuis peribis.

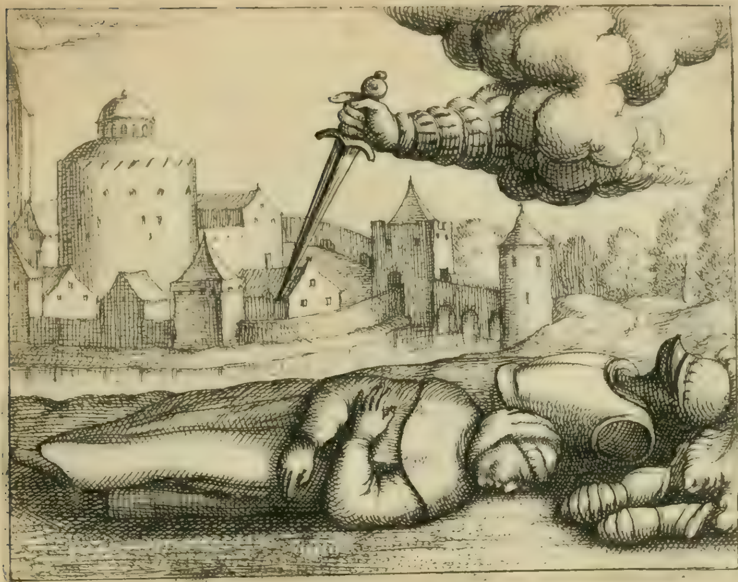
FIGVRA XX.

AD inuentiones humanæ tamdiu ſunt duraturæ quamdiu homines eas retinere poſſunt. Cum verò deſtitutus, ſolus ſuſtinet ſuis viribus, ſuperiora in inferiora hæc conuerti neceſſe eſt, hoc eſt ſuis fruſtrari cogitationibus. Et huius mundi ſapientiam, ſummam apud Deum fieri ſtultitiam, inquit enim, perdam ſapientiam ſapientum, & jntelligentiam eorum reprobabo. Sapientia ſolius Dei conſtat, cui etiam cedere velit nolit cogitur. Omnis caro, carnis ratio, iudicium ac ſapientia gramen eſt: mirum in modum nobis placet, & tantũ vt (aliàs non) opera digitorum noſtrorum adoramus. Verum omnis gloria hominis quaſi flos graminus, exaruit gramen, flos decidit, verbum autem Domini manet in æternum, ſic & tuæ accidit, tum doctrinæ, tum vitæ, hypochriſis eum facit.

QVIETE parta, fracti tui ſubſidiarij debilitatique canes tui venatici, tempus erit te rursùs inuiſere deturbabitur nidus tuus vnà cum pullis tuis, cedes & relinques omnia, præter ſententiam tuam, implicaberis ijs laqueis quos alteri tetenderas, & in æternum non ad priſtinum deuenies ſtatum, excideris omnino cum filiis tuis qui in te ſunt, atque nihil in te eſt vſpiam quod non rimetur, peragretur, ac deſtruatur, hoc certò ſcias.

EGREGIAM tu quidem tegis hypochriſim, ore enim ea non prædicas paſſim, quæ corde latent tuo, hoc autem rursùs & te non lateat, nihil eſſe vſque adeò tectum quod non aliquando reueletur. Reuelabuntur autem conſilia tua, euidens erit omnibus: conaris quidem nunc magnâ aſtutiâ eos, qui mollia vnà cum iis qui & duriora, & caſtrenſia geſtant indumenta, ſubigere, res pacis & belli componere, & ad tuum nutum omnia adminiſtrare. Spe hac fruſtraberis, nihil efficies, fruſtra inquam in ſinum quod aiunt gaudebis. Tum tuo ſanguine pacare rem non poteris. Deus eſt qui vltionem infliget: noli altum ſapere; ſed time; ſed humiliare ſub potenti manu Dei.

QVEMADMODVM tres perſonæ in diuina exiſtunt triade & vnitate complentur: ita & eadem vnitas homines decet. niſi enim vnitate doctrinæ tum vitæ homines copulentur, futura eſt perpetua deſolatio, & vaſtitas. Chaos & confuſio omnium rerum; omne enim regnum in ſe diuiſum deſolabitur, ſic nemo læditur niſi à ſeipſo: ſputum in expuentem recidit, ſuo regna laborant periculo. Paruæ res concordiâ creſcunt, diſcordiâ maximæ dilabuntur; vanitati ſubiecta omnia, concordiæ verò ſtudendum, ea eſt, qua regna & Imperia conſiſtunt, ea redibit, lætare & gaude.

FIGVRA XXIV.

CVIVSMODI eſt fœdus quod pactum eſt inter vos? diſpicite ipſi: formæ non ſunt eædem, quantò minus mentes: diuerſa natura diuerſum ingenium: in diuerſis itaque animus ſibi ipſi conſtare non poteſt, hac illac diffluet, mirabilis natura mirifice induta aſſumens quod non erat, manens quod erat. Externa ſpecies vana, vanos veſtros animi affectus repræſentat, verum ſi rebus veſtris volueritis eſſe conſultum, beſtias exuite, in homines redite, nihil rationi, conſilio, atque prudentiæ diſſonum ſtatuite; reddite cui timorem timorem, cui honorem honorem; quod verò hoc vobis durum eſſe videatur, beſtias vos eſſe magis quàm homines videmus, non habentes rerum veſtrarum omnium rationem: peribitis itaque conſilio atq; ſtultitia veſtra.

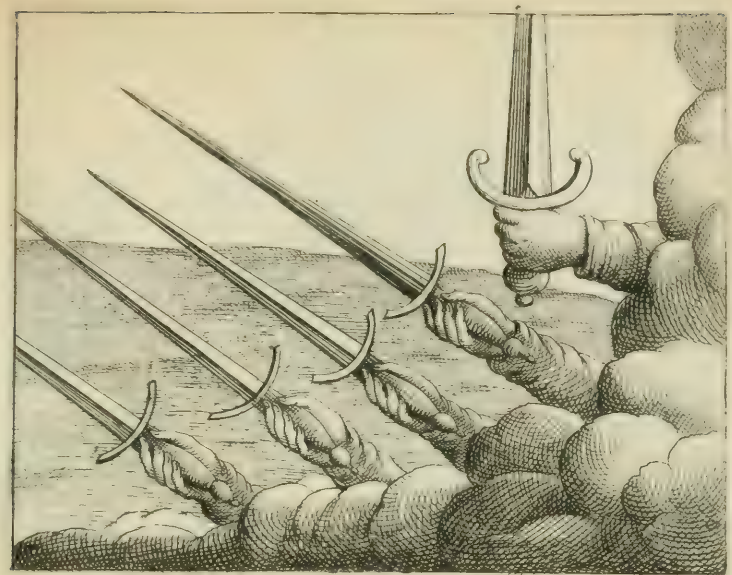
FIGVRA XXV.

IN OMNIBVS actibus debet eſſe præcipuus ſcopus quidam quò omnia dirigantur argumentorum tela, vt ſcripti alicuius ſumma certa haberi poſſit: verùm quia eius rei cognitio in te deſiderabatur amphibologica, ambigua & incerta omnia pronunciaras, in tuis laqueis ipſe irretitus es. Superuacaneum forte exiſtimabas veram ſcripturam ſigillo munire tuo. Innixus rationi ſapientiæ, & prudentiæ tuæ, pro arbitratu tuo libero omnia Scepticorum more vltro citroque diſſerens te ipſum in periculum adduxiſti, tuoſque omnes ſuſpenſos reddis mirabiliter dubios; quare iuxta in arenam ædificantes flebitis & plorabitis.

SIBYLLÆ vaticinium facit Æolici digammatos; quare tu F iure roſæ inſertus es, tempus te produxit; atque adeo maturum, quidquid prænunciauit de te ſibylla, hoc in te complebitur certo & plus vltra æſtas producens roſas, tempus hoc noſtrum importunum eſt, quo ſurſum deorſum aguntur omnia; itaque perturbatio euidentiſſimum ſignum eſt humanæ inconſtantiæ: verum tu tibi ipſi vndique conſtabis, tua enim omnia erunt firma, fundata ſupra firmam petram; ſicut mons Sion in æternum non commoueberis: ſuccedent tibi omnia ex animi tui ſententia. Ita etiam vt homines ad miraculum vſq; ſtupeſcent: verum hæc omnia tempus ac ætas ſecum feret. Cum verò acceſſerit, ea quoque acceſſura ſunt, propter quæ venit.

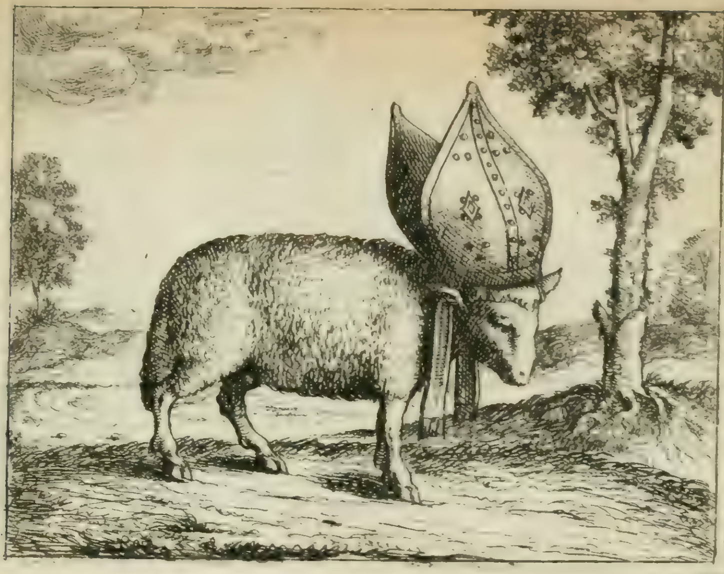

POLYARCHIAM boni viri numquam probauere; nam peſſimè multorum principatus adminiſtrauit reſpublica: vnus Rex, vnus Dominus eſto, vtrorumque oblitis, peſtes rerumpublicarum in orbem inuaſere priuata eius imperia, priuatas ac proprias commoditates curant de publicis non admodum ſolliciti, quæ ſua ſunt quærunt; non quod aliorum: ideo ſubiugabuntur rurſus, in priſtina frugalitate agnoſcentes ex re ſua, tum aliorum fore, vnum eſſe merum & ſolidum imperium, atque illud vnicum habebit ſucceſſum, in omnibus fortuna ſatis propitia; ſub eo afflicti, calamitoſi, ac miſeri exultabunt & gaudebunt.

FIGVRA XXVIII.

DIVERSI diuerſa tum ſentiunt; tum etiam ſtatuunt; quare nil firmi, nil ſolidi, nec ſani concludunt: hoc vero volui vos conſiderare atque diligenter perpendere, quemadmodum circa quadrageſimum ſecundum venturum qui vos cingat atque ducat quò nolitis; facturum quæ illi tum placuerit, flectet vos atque quo voluerit, ipſe inclinabit vos: Conſilia veſtra non ſunt ex eo quem prætenditis apud vos eſſe. Recordamini quàm ſtultæ ſint cogitationes veſtræ, impiæ ac vanæ: quod ſi nouiſſetis, pœnam vobis veſtræ ſtultitiæ repoſitam, procul dubio in die illo veſtro curaretis, & quæ ad pacem veſtram eſſent, nunc vero abſcondita ſunt à vobis.

COMMVNIS totius mundi querela eſt, neminem velle eſſe ſua contentum ſorte, ſuæque inſeruire vacationi, vnde vt extra ſepta tranſiliamus, peregrina inuadamus paſcua, alterius opes, fortunas, ac facultates, fuco ac ſpecie quadam ſimplici ad nos pertrahere conamur, atque inde omnis generis lites, diſſentiones, ac iurgia oriuntur, verùm eo redigentur res humanæ, vt paſtoris aduentu circa quadrageſimum tertium, ſingulæ oues ad ſingula ſua agentur præſepia: vnum ouile futurum, ſub vno paſtore, duce, ac Imperatore, fœliciſſima tunc hora futura eſt, beatus omnis qui attinget eam.

FIGVRA XXX.

CONCILIABVLA ſanè multa hactenùs habuiſti: verum oppoſita audire nolebas, egregiè aduerſarium contemnebas, abſentem, præſentem: quare fruſtra laboraſti, & neque hodie te agnoſcis, ſed præfractâ & perfrictâ fronte eò tendis quò nec peruenire potes, nec debes. Sederes quidem libenter in S. P. Sed & ea corruet & ipſe corrues, conatum tuum impediet tibi is, qui Dominus tuus eſt. Itaque redito ad cor, nihil efficies, vana te lactas atque ſeducis ſpe, fieri enim non poteſt, vt tua ad euentum proſperum deducas conſilia: irrita erunt omnia, operam & oleum perdes, tota die ac nocte fruſtra laborabis, nil capies. Tua enim non quæ Dei ſunt curas.

TANTA & talis futura eſt omnium rerum renouatio, & mutatio: vt planè aurea ſæcula rediiſſe videantur, vbi planè puerilis candor, ſimplicitas, ac integritas regnabit, exploſis omnibus verſutijs, aſtutijs, & inſidijs hominum: atque breui, tametſi illud quadrageſimum multis videatur ſæculum, tamen veniet: fieri enim non poteſt, vt omnia mala quæ effudit in orbem vniuerſum Leo rugiens, ictu oculi & momento exterminentur, paulatim decreſcent: ita tamen vt pauca quædam ſuberunt priſcæ veſtigia fraudis, benè beatéque victurus is eſt, qui ad eam vitæ innocentiam peruenturus eſt.

FIGVRA XXXII.

MVLTO ſudore, & labore conatus es reformare mundum, magnus vt ab integro naſcatur ſæculorum ordo, meritò itaque exacto labore quieſces, fælix is futurus, qui ſub hac quiete & ſomno proditurus eſt, malum enim non videbit: omnia tunc erant pacata, reſtituta, ac in integrum redacta. Nemo potuit tuos ſanctiſſimos conatus impedire: ideóque nemo ſit qui & te excitet modò, donec compleatur numerus quem annumerabant inimici tui à diebus natiuitatis ſuæ. Tum peccatum rursùs abundabit, refrigeſcet charitas, peribit fides, ac mundi finis aderit.

FINIS.

EXPOSITIO BREVIS PROGNOSTICATIONIS EXIMII DOCTORIS THEOPHRASTI PARACELSI CORONIDIS VICE AC CONCLVSIONIS LOCO adiecta.

ORDINE recenſuimus noſtræ Aſtrologicæ conſiderationis triginta duos typos, per quadraginta quatuor annos duraturos, atque eos vix, nimiò quidem data opera, attigimus: ea enim debent eſſe ad tempus vſque ſuum tecta, & obſcura, non cuiuis nota. Intelligentibus quidem ſatis dictum eſt; iis enim ſcribimus: quare breuis eſſe laboro, ſed obſcurus: nam ſi pro dignitate ac rei neceſſitate, quamuis eorum Typorum formam explicare ac tractare conarer, & dies & papyrus deficeret. Singuli enim loci, ſingulos requirerent libros,

atque adeo iuſtos ac plenos. Ordior, omnia ſub inuolucro mala impendentia, quæ aſtra portendunt atque minantur, tradita ſunt breuiſſimè. Pro maiore tamen intellectu, vt nonnullis inſeruiamus, inſtituimus aliquot capita tractare, atque paulò apertiùs declarare. Prima figura intelligenti ſatis nota. Secundum huius typi membrum, forma lilio ſimilis eſt; verum ſi rem altiùs perpenderimus, ranunculæ vel ſi mauis, bufones ſunt: lilium enim magico ſigno paulatim in ea decreuit animalcula. Quemadmodum enim eiuſmodi beſtiolæ tumore atque efflatione, boues magnos æquare conantur, dum rumpantur, ita faſtuoſi & elati ſeſe plus nimio efferunt, donec pereant, deprimantur, ac humilientur. Eſto verò quod ſit lilium, atque hoc interim te non lateat, quòd domeſticum non eſt, ſed ſylueſtre, vepribus implicatum: omnibus enim ſuum inuidet odorem, mirabili cruciatur inuidiâ. *Atque inuidia Siculi maius non inuenere tyranni tormentum*, ait Poëta, ita miſerè ſuis ſpinis ipſum conficitur, configitur, atque ſuffocatur Lilium; atque ſi ſe ſic omnia hæc habere quidam ſentirent, intelligerent, ac crederent, gaudium eorum in luctum ſubito conuerteretur, flerent potiùs quam riderent. Verum cum hæc futura illis non ſint cordi, veniet ſuper eos calamitas, anguſtia, atque extrema omnium rerum deſperatio. Deſeretur, atque derelinquetur ab omnibus fœderatis, & ſociis ſuis, qui hactenus in delitiis habitus eſt ab omnibus: inanientur ergo eius vires, & à ventura ira ſe liberare non poteſt, nolim tamen vt hoſtis quantumuis fractus contemnatur; opus eſt in hac re magnâ prudentiâ. Omnia tantum deguſto ac deumbro, ſi liceret vt diximus initiò omnia non vniuerſaliter, ſed particulariter fuſius proſequi, multa aperirentur rerum incommoda. Huius verò tragœdiæ ſequentia capita, ad octauum vſque, multa humana ac peregrina quærent conſilia, adminicula, & auxilia, fœdera fœderibus, fœderibus

fœdera iungentes, donec illis paratum calicem ebibant & paratam in conſpectu Dei menſam deguſtent: refectionem quidem, refocillationem, ac conſolationem in humanis ſtatuent, ſurſum deorſum acturi omnia, omnem moturi lapidem, ædificaturi, deſtructuri, atque improbè laboraturi. Verum extra Deum, vt nulla ſalus & liberatio, ita nec requies, nec tutum aſylum, vtinam ſaperent, ac intelligerent homines, & nouiſſima diſpicerent, ac paulo altius conſiderarent. Quidquid agas, prudenter agas, & reſpice finem. Inuoca me inquit Dominus (non quære brachium ſæculi, maledictus qui confidet in homine) & liberabo te, eripiam te, & glorificabo te. Nolite confidere in principibus in quibus non eſt ſalus. Octauum vero caput regnabit, & triumphabit; nam neceſſe eſt in terris extare imperium, ad quod ſeſe applicent, ac componant, reliqua omnia membra. Nam qui fieri poſſet, vt tranquillitas humanæ vitæ, ſecuritas, pax & iuſtitia verſarentur inter aliquos mortales ac miſeros homines, vbi non huius nutu, & dîgituli crepitu authoritas & capitis huius maieſtas appareret, atque rurſus hoc caput in reliqua ſe ſe diffunderet membra, quæ poſtea iuſſu huius retinerent humana, aſpirante diuinâ gratiâ. Compertum eſt noſtro periculo graui, quàm mundus apoſtaſiâ perierit, vbi vnuſquiſque declinauit in viam ſuam, ſua quærens, relinquens publica. Nemo debet obliuioni tradere vocationem ſuam, quâ vocatus eſt ſuper terram. Quantum ad nonum attinet, ſalutaris eſt quandoque ferula. Quis pater qui non aliquando redarguet filium ſuum? redibis ad percutientem te. Neceſſe eſt vt minetur, ac incuruetur ſuper te virgula; verùm in rectitudinem aſſurget, non enim videtur eſſe conſultum vt nemini quicquam retineatur. Sub ferula eris, & illa caſtigabit te, & emendaberis; quare æquo feras animo, feras, non culpes quod mutari non poteſt.

Sequens pictura, pœnitentiam exigit in cinere & ſacco, exemplo Niniuitarum, qui ad prædicationem Ionæ reſipuerunt, fruſtra ſe ſuâ iuſtitiâ mundabunt; neceſſe eſt vt doctrinæ & vitæ peccatum agnoſcant. Cùm ad Dei iuſtitiam & notitiam quà iuſtificabit impium, confugiant. Suo ſucco, aprorum more, viuere miſerum eſt. Brutum ac beſtia es, ratione cares. Sapiens te ad formicam remiſiſſet, quæ æſtate victum parat, vt ſit hyeme vnde viuat. Verùm tu te ipſum neglexiſti, poſteritati tuæ non proſpexiſti, fame, cum filiis tuis qui in te ſunt, & frigore conficieris. Totum hoc noſtrum prognoſticon mirabiliter approbat Diua virgo cum canit, detraxit potentes de ſedibus. Itaque nemo miretur, cum his oculis ſuis, cernit quotidie impoſſibilia, vt rationi videntur accidere. Quæſitus eſt Diogenes quid Deus in cœlis ageret? reſpondit deijcit alta, humilia euehit. Humiliamini itaque potentes ſub potenti manu Dei: vt exaltemini in æterna vita, niſi malitis experiri id quod ſcriptura habet, Potentes potenter tormenta patientur.

Nembrotea conſilia robuſtiorum venatorum in terris conſcendunt altitudinem cœli; conantur, vt olim, Gygantes Iouem cœlo deturbare, ac deiicere: turres Babylonicas extruunt, quibus ſe munire conantur aduersùs Deum & hominem. Verùm vbi diſiecit & diſſipauit tum Deus confuſione linguarum eorum ſtudia, ita & noſtri fruſtrabuntur, & ſtultitiæ pœnas dabunt; Velis nolis ventis expoſitus, illi te hâc illâc agitabunt: non potes munitiones, turres, atque factalitia illi exponere; longè inferior eris eo, qui de te triumphabit. Quis nouit conſilia Dei, niſi ſpiritualis, qui etiam profunditates perſcrutatur, omnia indicat, à nemine iudicandus: homines vix ſciunt quid in homine ſit, & ad quem terminum & ſcopum dirigere omnia debeant. Cum verò in ſolius Dei manu omnia conſiſtant, quâ fortitudine, quibus viribus,

aut conſilio, homo quicquam tentare aut aggredi poteſt; fragilis arundo, & cicuta eſt hominis vis & potentia. Omnes qui in te confidebant, corruent, peribis cum illis: nam cum propriam tuam domum purgare non poteras, atque tuis & præeſſe & prodeſſe, quam ſpem alij de te concipere poſſunt. Omnes qui bella volunt, deficient, ac ab incepto deſiſtant: nam ad pacem, & ad vitæ tranquilitatem dirigentur omnia: itaque fœdera, pacta, ac conuenta ſoluentur. Delectabitur puer, ſuper foramine aſpidis, ludet agnus cum lupo, falces in vomeres concidentur, *irrita perpetuâ ſoluent formidine terras Occidet & ſuperas & fallax herba veneni. Incultiſque rubens pendebit ſeptibus vua*. Longum foret ſingulas perſequi figuras, Omnes, ad ſimplices vſque pueros, ceu vno face complectamur, & prognoſticamus ſimpliciter filiis hominum Deum plus ſatis indulſiſſe, vt eſt patiens, longanimis, & multæ miſerationis; Verùm tarditatem grauitate compenſabit. Solem ſinit oriri, dans pluuias, implens corda noſtra gaudio & lætitia; Verùm ingrati homines contemnunt diuitias bonitatis, tolerantiæ, & lenitatis eius, ignorantes quòd clementia illius eos ad pœnitentiam inuitet. Reſipiſcant igitur, vt non in ventum & in vanum laborent, neque diffidant: namque diffidentia fidei hoſtis pernicioſiſſimus: illuminabit eum, Sol, qui primus eſt in lite ſua accuſator ſui. Redibit quilibet ad vocationem ſuam, ad aratrum ſuum, ad officium, vacationem & functionem ſuam: ad priſtinam ſimplicitatem & puerilem candorem. Qui ſæpius tolerabiles conditiones pacis inſtituit, ipſe in pace quieuit. Sæpè numero verò excitatus, ſurgēte eo, diſſipati ſunt omnes inimici eius; contremuit terra, omneſque ingemuere creaturæ: is eſt qui euertit, erigit, deſtruit, reficit, transfert, & regna funditus tollit: omnia quæcunque voluit fecit. Inſtituit cum filiis hominum agere per quadraginta quatuor annos, tum rurſus ad quietem ſe ſe componere; & inclinare. Verùm ij anni erunt illi tanquam dies he-

ſternus, qui præteriit; omnia in eis perficiet. Iam hic rurſus alium inuadet, corripiet, emendabit, aut euertet. Quis vero ſit dormienti ſimilis, nemo ſuſpicetur; tectum eſt nomen eius, non memorabitur. Coniecturæ, vt fallant, ita fallentur, *exitus acta probat*.

Quare omnes qui hoc noſtrum prognoſticon lecturi ſunt, meminerint neminem nomine eſſe perſtrictum; ſuſpicione itaque carere voluimus: Tecta, obſcura, atque ignota modo ſunt; cum verò acta, tranſacta ſunt omnia, tunc liberè iudicabunt homines etiam nomine proprio adiecto, citra periculum. Tamen velim omnes admonitos, ne putent ad ſe nihil attinere, exiſtimant plurimi ſe ſedere in ſcapulis Dei, neſcientes ſe eſſe abominationem coràm Deo, proinde prognoſticatam pœnam non effugient, admoniti verò cum reſipiſcant, emendabuntur: ſed emendandi tantum, euertendi euertentur. Propitius Deus, auertat omnia impendentia mala, per filium ſuum dilectum Ieſum Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

FINIS.

366

1380-907